

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مؤسسه آموزش عالی علامه فیض کاشانی

دانشکده

علوم انسانی

پایان نامه کارشناسی ارشد

گرایش

حقوق خصوصی

عنوان

حقوق اشخاص متولد شده از زنا

استاد راهنما

محسن روشن

استاد مشاور

مونا استادی

نگارش: علی اسکندری

اردیبهشت ۱۳۹۸

فرم شماره ۱

صور تجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجو:	عمیر اسدزاده	شماره دانشجویی:	۳۰۰۰۳۹۱۳۴۴
رشته:	فنون تصویری		
دانشگاه:	فنون		
عنوان پایان نامه:			
تعداد واحد پایان نامه:		تاریخ دفاع:	۹۸/۶/۸

این پایان نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی به منظور بخشی از فعالیت های تحصیلی لازم برای اخذ مدرک کارشناسی ارشد ارائه می گردد. دفاع از پایان نامه در تاریخ ۹۸/۶/۸ مورد تأیید و ارزیابی هیات داوران قرار گرفت و با نمره ۱۰۰٪ و درجه «بسیار خوب» به تصویب رسید.

اعضاء هیات داوران

عنوان	نام و نام خانوادگی	مرتبه علمی	امضاء
۱. استاد راهنما	دکتر سید محمد		
۲. استاد مشاور	دکتر سید محمد	استاد	
۳. متخصص و صاحب نظر از داخل دانشگاه	دکتر سعیدی		
۴. متخصص و صاحب نظر از خارج دانشگاه	دکتر لاری		
۵. نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه			

تقدیر :

با سپاس فراوان از استادید گرامیم جناب آقای دکتر محسن روشن و سرکار خانم دکتر مونا استادی به دلیل یاری ها و راهنمایی های بدون چشم داشتشان که بسیاری از سختی هارا برایم آسانتر نموده‌اند چرا که بدون راهنمایی این بزرگواران تامین این پایان نامه بسیار مشکل می‌نمود.

تقدیم به:

ماه‌حاصل‌اموخته‌هایم را تقدیم می‌کنم به وجود مقدس پدر عزیزم و مادر مهربانم و آنان که ناتوان

شدند تا من به توانایی برسم و سپید کردن تا من رو سفید شوم و قامتشان خمیده شد تا من سربلند

بمانم.

چکیده :

با وجود تاکید بر ازدواج و اهمیت آثار مدنی ناشی از نسب مشروع، نمی توان وجود فرزندی را که خارج از ازدواج و در اثر گناه کبیره ی زنی و مردی متولد شده است را نادیده گرفت. امار های رسمی و غیر رسمی در برخی از جوامع حاکی از افزایش اینگونه فرزندان است که خود سبب قربانی رفتار دو فرد دیگری است از همین روی به بررسی وضع حقوقی نسب کودک متولد شده از زنا را در این پایان نامه مورد بررسی می دهیم و در حقوق ایران ، حکم مقرر در ماده ۱۱۶۷ قانون مدنی بیان می دارد طفل متولد از زنا ملحق به زانی نمی شود. طبق ظاهر این ماده ، آثار نسب مشروع نظیر توارث، ولایت قهری ، حضانت و نفقه و به استثنای حرمت نکاح در نسب ناشی از زنا منتفی است این ماده مطابق نظریه مشهور فقهای امامیه است. در سال ۱۳۷۶ در رای وحدت رویه ای به شماره ۶۱۷ از هیئت عمومی دیوان عالی کشور صادر شده که موجب تحولی عظیم که در حقوق ایران در خصوص آثار مدنی نسب ناشی از زنا گردید. این رای بر اساس فتوایی که از امام خمینی (ره) در این زمینه وجود وجود داشت صادر شد و موجب برابری حقوق اطفال مشروع و طبیعی به استثنای توارث گردیده است .

کلید واژه ها: کودک طبیعی ، نسب مشروع ، ولایت قهری ، حضانت و نفقه

فهرست مطالب

الف (مقدمه :	۱
ب (سوال های پژوهش :	۲
پ (پیشینه پژوهش :	۲
ت (فرضیه های پژوهش :	۳
ث (اهمیت و ضرورت پژوهش :	۵
ج (اهداف پژوهش :	۵
چ (روش پژوهش :	۵
ح (ساختار پژوهش	۵
فصل اول:	۷
کلیات	۷
مبحث اول : تعاریف	۸
گفتار اول : نسب نامشروع	۸
گفتار دوم : نسب در اصطلاح حقوقی	۸
گفتار سوم : مفهوم زنا	۹
بند اول : مفهوم لغوی زنا	۹
بند دوم : معنای اصطلاحی زنا	۹
گفتار چهارم : مفهوم نزدیکی به شبهه	۱۱
گفتار پنجم : مفهوم نسب ناشی از زنا و نسب ناشی از شبهه	۱۲
مبحث دوم : انواع زنا	۱۲
گفتار اول : زناى محصنه	۱۳
گفتار دوم: زناى غير محصنه:	۱۳
گفتار سوم : زناى با محارم نسبى :	۱۴

گفتار چهارم: زنای به عنف	۱۴
مبحث سوم: شرایط اثبات زنا	۱۵
مبحث چهارم: توبه مرتکب زنا	۱۶
مبحث پنجم: قاعده درء در زنا	۱۶
مبحث ششم: آثار دنیوی و اخری زنا	۱۶
مبحث هفتم: مواردی که آثار زنا را در بر دارد	۱۹
گفتار اول: نکاح با اقربا	۱۹
بند اول : خویشاوند نسبی:	۱۹
بند دوم: خویشان سببی:	۱۹
بند سوم: محارم رضاعی:	۲۰
گفتار دوم نکاح با زن شوهردار	۲۰
گفتار سوم نکاح با زن در عده	۲۱
گفتار چهارم: نکاح با مطلقه به سه طلاق و نه طلاق	۲۲
گفتار پنجم: نکاح در حال احرام	۲۳
گفتار ششم: نکاح مسلمان با کافر	۲۴
گفتار هفتم: نکاح بعد از تفریق از طریق لعان	۲۴
گفتار هشتم: نکاح با وجود چهار زوج دائم	۲۵
فصل دوم:	۲۷
آثار زنا نسبت به طرفین رابطه	۲۷
مبحث اول: آثار زنا نسبت به زانیه	۲۸
گفتار اول: عدم تعلق مهر	۲۸
بند اول : استحقاق مطالبه مهر در صورت مکروه بودن زانیه	۳۰
بند دوم: استحقاق مطالبه ارش البکاره در صورت ازاله ی بکارت در زنای به اکراه	۳۱
بند سوم: استحقاق مطالبه مهر در صورت ازاله بکارت دختر نابالغ	۳۱

- گفتار دوم: عدم تعلق نفقه ۳۲
- گفتار سوم: عدم نگه داشتن عده زانیه ۳۲
- گفتار چهارم: استحقاق مطالبه خسارت در صورت افضاء ۳۳
- گفتار پنجم: سقوط اذن پدر در ازدواج دختر زانیه ۳۳
- مبحث دوم: زنا نسبت به هر دو طرف رابطه ۳۴
- الف) زنا با زنان شوهردار ۳۵
- ب - زنا با زنی که در عده رجعیه است ۳۵
- ج) زنا با زنی که در عده وفات یا طلاق بائن است ۳۶
- د) زنا با زنی که در عده در عده فسخ نکاح وطی به شبهه بذل و انقضای مدت متعه است... ۳۷
- مبحث سوم: تاثیری پاره ای از عناوین در ایجاد حرمت ابدی ۳۷
- مبحث چهارم مقایسه آثار زنا و وطی به شبهه نسبت طرفین : ۳۷
- فصل سوم: ۴۰
- آثار حقوقی اشخاص متولد شده از زنا ۴۰
- مبحث اول: آثار مالی ۴۱
- گفتار اول: ارث ۴۱
- گفتار دوم: نفقه ۴۳
- مبحث دوم: آثار غیر مالی ۴۴
- گفتار اول: سبب و نکاح ۴۴
- گفتار دوم: ولایت ۴۶
- گفتار سوم : حضانت ۴۸
- گفتار چهارم: تعلیم و تربیت ۵۰
- گفتار پنجم: قضاوت ۵۰
- گفتار ششم: شهادت ولدالزنا ۵۲
- گفتار هفتم: دریافت شناسنامه ۵۳

مبحث سوم: امور کیفری ولدالزنا.....	۵۴
گفتار اول: دیه	۵۴
گفتار دوم: ولی دم در قصاص قاتل ولد الزنا	۵۴
مبحث چهارم: مقایسه آثار زنا و نزدیکی به شبهه نسبت به طفل متولد.....	۵۵
مبحث پنجم: علت صدور وحدت رویه ۶۱۷.....	۵۵
نتیجه گیری	۵۷
الف) نتیجه گیری	۵۸
منابع	۶۱

الف (مقدمه :

نیاز جنسی یکی از اساسی ترین نیازهای انسان است . انسان ها را در تولید مثل قانونی و مشروع بهره مند نموده است . شرع و قانون نیز برقراری رابطه جنسی بین مرد و زن را مورد توجه قرار داده است . قانونگذار برای سلامت اجتماع و خانواده ها و جلوگیری از اختلاط نسب و لزوم تنظیم انساب اشخاص ، نهاد ازدواج را برای ایجاد نسب معرفی نموده است . چنانچه در استفاده از این گزینه افراط و سو استفاده شود، مفسد خطرناکی را به وجود می آورد.

برقراری رابطه جنسی بین دو جنس مخالف بدون اینکه میان آنها رابطه زوجیت وجود داشته باشد، رابطه ای خلاف شرع و قانون می باشد که می تواند آثار بسیاری را در پی داشته باشد. این آثار ناشی از زنا محدود به طرفین رابطه نمی شود و اشخاص ثالث را نیز تحت تاثیر قرار می دهد. کودک ناشی از زنا به کودکی گفته می شود که در اثر رابطه ی زنا بوجود آمده است . کودکی که با وجود آوردگان تکوینی خود صرفاً یک رابطه خونی و طبیعی داشته و فاقد نسب شرعی و قانونی است نام های دیگری که این قسم اطفال دارند عبارت اند از ولدالزنا ، زنا زاده ، کودک نامشروع و کودک غیر قانونی است .

اگر کسی رابطه نامشروعی برقرار کرد و از آن صاحب فرزند شد، قانون مجازاتهای سنگینی را در مورد آن اجرا می نماید و یکی از آن موارد، قطع نسب از پدر و مادر فرزند است . محدودیت‌های چون عدم نفوذ شهادت ، قضاوت ... و عدم ارث از اموری هستند که در مورد فرزند نامشروع قابل ملاحظه و تأمل است . در قرآن مجید به دفعات نسبت به دوری از این گناه سفارش شده است سوره فرقان ایه ۶۸، سوره اسرا ایه ۳۲.

در این پایان نامه ، سعی بر این شده است که آثار حقوقی که این رابطه نامشروع برجا می گذارد، مورد بررسی قرار گیرد و علاوه بر طرفین ، آثار این رابطه نسبت به طفل متولد از این رابطه نیز بررسی شود.

گاهی بین زن و مردی که میان آنها رابطه زوجیت وجود ندارد، نزدیکی صورت می گیرد. نزدیکی شخص بالغ و عاقل با زنی را که بر او حرام است با علم به حرمت و بدون اینکه رابطه زوجیت و یا شبهه بین آنها وجود داشته باشد زنا گویند. به عبارت دیگر، وطی غیر قانونی را زنا می نامند. هرگاه در نتیجه رابطه نامشروع زن و مردی طفلی به دنیا آید نسب او ناشی از زنا و به تعبیر دیگر نامشروع است و طفل را ولدالزنا، فرزند طبیعی یا فرزند نامشروع می گویند (امامی و صفایی، ۱۳۷۶: ۳۳۳).

در حقوق ایران، نسب نامشروع به رسمیت شناخته نشده است و طفل ناشی از رابطه آزاد زن و مرد به زناکار

ملحق نمی شود.

ب) سوال های پژوهش :

۱- آثار حقوقی مترتب بر ولد الزنا کدامند؟

۲- آثار زنا بر نسبت بر زانیه چگونه می باشد؟

۳- آثار زنا نسبت به زانی چگونه می باشد؟

پ) پیشینه پژوهش :

در زمینه ی آثار حقوقی رابطه ناشی از زنا تاکنون تحقیق مستقلی انجام نشده است . تنها در برخی آثار

حقوقی اشاره ای به آن شده است که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱) مقاله: بررسی احکام فقهی و حقوقی کودکان نامشروع (حجت السلام و المسلمین خلیل قبله ای ۱۳۹۳)

۲) مقاله: نسب فرزندان نامشروع و آثار آن از منظر فقه و حقوق (حمیده عبداللهی علی بیک ۹۴/۴/۲)

۳) مقاله: حقوق خانوادگی کودکان خارج از نکاح با مطالعات تطبیقی (فائزه عظیم زاده ۱۳۹۰)

۴) در ((کتاب مختصر حقوق خانواده)) اثر سید حسین صفایی و اسدالله امامی نویسندگان پس از آوردن ماده ۱۱۶۷ قانون مدنی که مقرر می دارد: «طفل متولد از زنا ملحق به زانی نمی شود». می نویسند: هرگاه پدر و مادر هر دو زناکار باشند طفل به هیچ یک ملحق نمی شود و اگر یکی زناکار محسوب شود و عمل دیگری به علت شبهه یا اکراه زنا نباشد طفل فقط به کسی ملحق می شود که مرتکب زنا نشده است .

۵) در کتاب ((حقوق خانواده)) (۱۳۸۷) اثر سید علی محمد یثربی قمی .جامعه مکلف به تربیت و نگهداری از اطفال نامشروع دانسته شده است نویسنده در این کتاب دادستان را مکلف به تعیین شخصی به نام قیم برای اطفال نامشروع و به پیشنهاد دادستان تعیین شده است .

در کتاب ((حقوق خانواده)) (۱۳۸۵) اثر سید حسین صفایی و اسدالله امامی نویسندگان می نویسند: اگر زن در عده ای باشد که مرد حق رجوع به نکاح را دارد در حکم زوجه مرد است . بنابراین زنای با او در حکم زنای با زن شوهردار است و زنا با زن شوهردار را ((زنای محصنه)) و زنی که در عده رجعیه مردی است در اصطلاح ((مطلقه رجعیه)) می گویند.

ت) فرضیه های پژوهش :

سوال و فرضیه هایی درباره ی حقوق افراد متولد شده از زنا یکسری سوالات اصلی و فرضیات مختلفی مطرح می شود که در این پایان نامه وجود دارد به هر کدام از سوالات پاسخ خواهد شد

۱) درصد پاسخ به این سوال هستیم که کدام رابطه ها آثار حقوقی زنا را در پی خواهد داشت؟

۲) می خواهیم بدانیم مرد و زن بدون علقه زوجیت با هم رابطه جنسی داشتن از چه آثار حقوقی

محروم می شوند ؟

۳) طفلی که از این رابطه خارج از مقررات شرع و قانون متولد می شوند از لحاظ وضع حقوقی ان مورد بررسی قرار دهیم که چه آثار حقوقی بر آنها مترتب است؟

سوالات بالا در این اثر مطرح و به آنها پاسخ خواهد شد فرضیات زیر مطرح خواهد شد.

در پاسخ سوال اول این فرضیه وجود دارد که علاوه بر زنا که قاتونگذار مقرر کرده برخی از رابطه های دیگر آثار حقوقی زنا را در پی خواهد داشت الف) نکاح با اقارب ب) نکاح با زن شوهردار ج) نکاح با زنی در عده است د) نکاح با مطلقه به سه طلاق و نه طلاق ه) نکاح در حال احرام ر) نکاح زن مسلمان ب مرد کافر ذ) نکاح بعد از تفریق از طریق لعان ژ) نکاح با وجود چهار زن دائم

در پاسخ سوال دوم این فرضیه بوجود می آید که طرفین زنا که مرتکب جرم شده اند از چه آثار حقوقی محروم می شوند که به ترتیب : الف) محرومیت زانیه می توان نام برد ۱ عدم تعلق مهر ۲ عدم تعلق نفقه ۳ عدم نگه داشتن عده ۴ سقوط اذن پدر در ازدواج زانیه

ب) محرومیت زانی می توان نام برد که عدم تعلق فرزندش به او را در پی خواهد داشت و در بعضی اوقات حرمت ابدی ازدواج با زانیه را در پی خواهد داشت

در این رابطه جنسی محرومیت بیشتری بر زانیه بار می شود

در پاسخ سوال سوم به بررسی وضع حقوقی طفل می پردازیم الف) آثار مال که عبارت اند از ارث و نفقه

ب) آثار غیر مالی عبارت اند از سبب و نکاح، ولایت، حضانت، تعلیم، تربیت، تابعیت، قضاوت، شهادت ولدالزنا

ج) حقوق کیفری ولدالزنا ۱ ولی دم در قصاص قاتل ولدالزنا ۲ دیه والد الزنا

ث) اهمیت و ضرورت پژوهش :

از آنجا که نه در قانون مدنی و نه در قوانین دیگر بر اینکه طف متولد شده از زنا از چه آثار حقوقی برخوردار است و در ماده ی ۱۱۶۷ به صورت کلی آمده است طفل متولد شده از زنا به زانی تعلق نمی شود و این یک خلاء قانونی است و بی توجهی قانونگذار بر اینگونه اطفال بوده و با وجود گسترش اینگونه اطفال در جامعه ضرورت دارد که ما باید بدانیم اینگونه افراد از چه حقوقی برخوردار هستند و از چه حقوقی محروم.

ج) اهداف پژوهش :

۱) ما در این پژوهش بدنبال آن هستیم که بر ولدالزنا چه آثار حقوقی اعم از مالی، غیرمالی و کیفری بر خوردار است.

۲) وقتی زن و مرد بدون وجود علقه ی زوجیت با هم رابطه ی جنسی دارند زانیه از چه آثار حقوقی مالی و غیر مالی بی بهره می شوند و نیز زانی از چه آثار حقوقی محروم می شوند.

چ) روش پژوهش :

در این پژوهش ابتدا با استفاده از منابع موجود در کتابخانه ها مطالب جمع آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و سپس نتیجه گیری به عمل می آید. لذا روش تحقیق روش توصیفی _ تحلیلی است .

ح) ساختار پژوهش

این پژوهش در سه فصل بیان می شود :

فصل اول : به بیان کلیات مربوط به تحقیق می پردازد.

فصل دوم : به بیان آثار حقوقی زنا نسبت به طرفین رابطه می پردازد.

فصل سوم : به بیان آثار حقوقی زنا نسبت به ولد الزنا می پردازد.

فصل اول:

کلیات و مفهوم شناسی

ابتدا به کلیات و مفهوم شناسی و تعاریف مربوط با موضوع پایان نامه که یکی از پایه های مهم این اثر است می پردازیم که عبارت اند از مفهوم نسب ؛ زنا ، زناى محصنه ، طفل طبيعى ، موارد ملحق به زنا از نظر نظر اثار حقوقى بررسى مى گردد.

مبحث اول : تعاریف

در این مبحث ، ابتدا مفهوم نسب نامشروع و مفهوم زنا در لغت مورد بررسی قرار گرفته و سپس به بررسی مفهوم آن در فقه و حقوق موضوعه ایران ، پرداخته خواهد شد.

گفتار اول : نسب نامشروع

نسب در لغت به معنی قرابت ، خویشی و خویشاوندی است (عمید، ۱۳۸۴ : ۱۲۰۶).

نسب در لغت به معنی نژاد ؛ خاندان ، خویشاوندی، قرابت (معین ۱۳۴۳ : ۱۷۴۳)

گفتار دوم : نسب در اصطلاح حقوقی

عبارت است از رابطه خویشاوندی بین دو نفر که یکی از نسل دیگری یا هر دو از نسل شخص ثالثی باشند و به طور کلی منتهی شدن دو نفر به منشأ واحد است (محقق داماد ، ۱۳۸۶ : ۶۳).

نسب ، مترادف با قرابت نسبی است و نسب به معنی عام رابطه طبیعی و خونی بین کلیه خویشاوندان نسبی خط مستقیم یا خط اطراف را در بر میگیرد (جعفری لنگرودی، ۱۳۹۴ : ۷۱۱).

نسب به معنی خاص عبارت است از رابطه پدر فرزندی یا مادر فرزندی و رابطه طبیعی و خونی میان دو نفر است که یکی به طور مستقیم و بدون واسطه از صلب یا بطن دیگری به دنیا آمده است (امامی و صفایی ، ۱۳۷۶:۲۸۷)

نسب وقتی نامشروع است که در اثر مقاربت و نزدیکی زن و مردی که بین آنها علقه زوجیت وجود نداشته ، کودکی به وجود آید و والدین یا یکی از آنها به عدم زوجیت و غیرقانونی بودن نزدیکی علم داشته باشند.

اگر کودکی از رابطه نامشروع به وجود آید، نسب وی نامشروع است. به عبارتی دقیق تر هرگاه بین زن و مرد معینی رابطه ازدواج برقرار نشده باشد و مقاربت از روی شبهه نباشد، طفل حاصل از این عمل منسوب به آنهاست و دارای نسب نامشروع است (جعفری لنگرودی، ۱۳۷۶: ۷۱۲).

گفتار سوم: مفهوم زنا

در این گفتار، ابتدا به بیان مفهوم لغوی زنا و سپس به بررسی مفهوم اصطلاحی آن در فقه و حقوق موضوعه ایران می پردازیم.

بند اول: مفهوم لغوی زنا

زنا از نظر لغوی جفت شدن زن و مرد با هم به حرام و به طور نامشروع است (عمید، ۱۳۸۴: ۶۹۱). زنا در لغت نامه معین چنین تعریف شده است: «جفت گردیدن زن و مرد بطور نامشروع». (معین، ۱۳۴۳: ۱۷۴۸)

بنابراین می توان زنا را اینگونه گفت که رابطه جنسی زن و مرد بدون وجود علقه زوجیت. اگرچه نیاز جنسی یک امر طبیعی و مورد نیاز همگان است ولی قانون و شرع مقرراتی جهت تنظیم این نیاز مهم وضع کردند و بر مرد و زن واجب است که این مقررات را رعایت کنند و هرگاه این مقررات دعاین نشود رابطه جنسی آنان نامشروع و طفلی که از آنان متولد می شود نامشروع است و آثار بسیاری در پی خواهد داشت.

بند دوم: معنای اصطلاحی زنا

قانون مجازات اسلامی بر خلاف قانون مدنی زنا را تعریف نموده است. در ماده ۲۲۱ آن قانون آمده است: «زنا عبارت است از جماع مرد و زنی که علقه زوجیت بین آنها نبوده و از موارد وطی به شبهه نیز نباشد.

تبصره ۱- جماع با دخول اندام تناسلی مرد به اندازه ختنه گاه در قبل یا دبر زن محقق میشود.

تبصره ۲- هرگاه طرفین یا یکی از آنها نابالغ باشد، زنا محقق است لکن نابالغ مجازات نمیشود و حسب مورد به اقدامات تأمینی و تربیتی مقرر در کتاب اول این قانون محکوم میگردد».

در زنا طرفین رابطه یک زن و یک مرد می باشند. مرد زنا کار را که فاعل این رابطه می باشد زانی و زن زناکار را که مفعول این رابطه می باشد زانیه می نامند.

کلمه زنا از فقه گرفته شده است و در فقه، تعاریف مختلفی از زنا ارایه شده است که به برخی از آنها اشاره خواهد شد. زنا عبارتست از اینکه مردی آلت تناسلی خویش را به اندازه حشفه در فرج زنی داخل کند، در حالیکه آن زن بر مرد حرام است و عقد نکاح فیما بین آنها اعم از دایم و موقت منعقد نشده باشد (نجفی، ۱۳۹۶:۲۱۲)

کلمه زنا در قانون مدنی به کار رفته، اما تعریف نشده است. حقوقدانان تعاریف متعددی از آن ارایه داده اند. برخی معتقدند که زنا عبارت است از رابطه جنسی زن و مرد بطور نامشروع در صورتیکه در حین نزدیکی به غیر مشروع بودن عمل خود آگاهی داشته باشند (محقق داماد، ۱۳۷۴: ۶۶ و شامبیاتی، ۱۳۸۲: ۴۷۱).

قابل ذکر است که الزامی در اجتماع این دو عنوان نمی باشد، زیرا گاهی زنا فقط نسبت به یکی از طرفین محقق می شود.

در واقع، زنا نزدیکی زن و مردی است که بین آنها رابطه زوجیت وجود ندارد (محقق داماد، ۱۳۹۳: ۶۷).